

זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דֶּר וְדָר וְגו'. (דברים לב) זְכוֹר
 יְמוֹת עוֹלָם, רַבִּי אֲבָא אָמַר, מָאן יְמוֹת עוֹלָם.
 אֵינּוֹן שִׁיתָא יוֹמִין, דְּעֵבֵד קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עֲלָמָא
 בְּהוּ. דְּכִתְיִב, (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יי' וְגו'.
 שֵׁשֶׁת יָמִים, וְלֹא בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, וְהָא אֲוִקִימָנָא. בֵּינוּ
 שְׁנוֹת דֶּר וְדָר. פְּלוֹמֵר, אֵינּוֹן יְמוֹת עוֹלָם, יִדְעוּ
 וַיִּשְׁתְּמוּדְעוּ כָּל אֵינּוֹן שְׁנִין וַיּוֹמִין, וְכָל דָּרָא וְדָרָא,
 עַד דָּרָא דָּא דְּאֵתוֹן קַיִּמִין.

שְׂאֵל אַבְיָה וַיַּגִּדְהוּ, דָּא קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. הָדָא הוּא
 דְּכִתְיִב, הֲלֹא הוּא אַבְיָה קִנְדָּה. וַיַּגִּדְהוּ, וְהוּא
 יַגְלָה עוֹמְקָא דְּחֻכְמָתָא. וּמַאי הִיא. אֶלְא כִּד אֵינּוֹן
 שִׁיתָא יוֹמִין שִׁכְלִילוּ עֲלָמָא, לָא שִׁכְלִילוּ לֵיהּ, אֶלְא
 בְּגִינְדָה, דְּתִיתִי אֲנִתְּ וּתְקִיִּים אֲוִרִיתָא. דְּתַנִּין, כָּל מַה
 דְּעֵבֵד קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, עַל תְּנַאי עֵבֵד, דְּכִד יִיתוֹן

לשון הקודש

דור זה שאאתם עומדים בו.

שְׂאֵל אַבְיָה וַיַּגִּדְהוּ - זה הקדוש ברוך
 הוא. והו שכתוב הלא הוא אביה קנדה.
 וַיַּגִּדְהוּ, והוא יגלה עמק החכמה. ומה
 היא? אלא כפי אשר ששה ימים אלו בנו
 את העולם, לא בנו אותו אלא בגלגלה,
 שתבא אהה ותקום את התורה.
 שלמדנו, כל מה שעשה הקדוש ברוך
 הוא - על תנאי עשה, שכפי אשר יבאו

(דברים לב) זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דֶּר
 וְדָר וְגו'. זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם. רַבִּי אֲבָא
 אָמַר, מִי אֵלּוּ יְמוֹת עוֹלָם? אֵלּוּ שֵׁשֶׁה
 יָמִים שֶׁעָשָׂה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעוֹלָם
 בָּהֶם, שְׁכֵתוֹב (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים
 עָשָׂה ה' וְגו'. שֵׁשֶׁת יָמִים, וְלֹא בְּשֵׁשֶׁת
 יָמִים, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. בֵּינוּ שְׁנוֹת דֶּר וְדָר.
 פְּלוֹמֵר, אֵלּוּ יְמוֹת עוֹלָם, יִדְעוּ וַיִּתְּוֹדְעוּ כָּל
 אֵלּוּ הַשָּׁנִים וְהַיָּמִים וְכָל דֹּר וְדָר, עַד

יִשְׂרָאֵל, אִי יִקְבְּלוּן אֲזַרְיִיתָא יָאוּת, וְאִי לָא דִּיהֲדַר
לִיָּה לְתַהוּ וְבַהּוּ. וּבְגִין כֶּךָ, אֵינּוּן יְמוּת עוֹלָם יִדְעוּ
וְאַשְׁתְּמוּדְעֵן כִּלְאָ.

וְהָא תְּגִינֵן, הִנְהוּ עֲנִפֵי דְאִילָנָא, הִיךְ מִתְאַחֲדוּן בְּגוּ
אִילָנָא, וְהָא אֲזַקִּימְנָא, בְּדִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בִּרְר לִזְוֵן, לְמִמְנֵן תְּרִיסוֹן, עַל שְׂאֵר עַמּוּן, וְאַתּוּן מַה
כְּתִיב. כִּי חֵלֶק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב כָּבֵד כָּבֵל נִחְלָתוֹ, דְּלֹא יִהְיֶה
לְהוּ לְרַבְרְבָא, וְלֹא לְמִלְאַכָּא, וְלֹא לְמִמְנָא אַחֲרָא,
וְהָא עֲמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָסֵב לְחוֹלְקִיָּה.

בְּאֵן אַתְרֵי אֲשַׁבַּח לִיָּה. וּמַצְאָהוּ בְּאַרְצֵי מִדְבָּר וּבְתַהוּ
יֵלֵל יִשְׁמֵן וְגו'ו'. דְּכְתִיב, (יְהוֹשֻׁעַ כ"ד) תִּרְחַח אֲבִי
אַבְרָהָם וְגו'ו'. וְאַקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם וְגו'ו'.
וּמַחְכָּא דְבַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל דְרָא וְדָרָא, וְלֹא
אַתְפָּרֵשׁ מִנִּיָּהוּ, וְדְבַר לְהוּ בְּרַחֲמֵי, הֲדָא הוּא דְכְתִיב
כִּנְשֹׁר יַעִיר קִנּוּ וְגו'ו'.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

נִחְלָתוֹ. שְׁלֹא נָתַן אוֹתָם לְשֵׁר, וְלֹא
לְמִלְאַךְ, וְלֹא לְמִמְנָה אַחֵר, וְזֶה הָעֵם
שֶׁהַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא נָטַל לְחֵלְקוֹ.

בְּאִיזָה מְקוֹם מַצָּא אוֹתוֹ? יִמְצְאָהוּ בְּאַרְצֵי
מִדְבָּר וּבְתַהוּ יֵלֵל יִשְׁמֵן וְגו'ו'. שְׁכַתּוּב
(יְהוֹשֻׁעַ כ"ד) תִּרְחַח אֲבִי אַבְרָהָם וְגו'ו', וְאַקַּח אֶת
אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם וְגו'ו'. וּמַכְּאֵן מִנִּיָּהוּ
אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְלֹא

יִשְׂרָאֵל, אִם יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה – מוּטָב,
וְאִם לֹא – שְׁיִחְזִירָהוּ לְתַהוּ וּבַהּוּ. וּמִשּׁוּם
זֶה, אֵלּוּ יְמוּת עוֹלָם יוֹדְעִים וּמִבִּינִים הַכֵּל.
וְחֲרִי לְמַדְנֵי, אֵלּוּ עֲנִפֵי הָאִילָן אִיךְ
נִאֲחֲזִים בְּתוֹךְ הָאִילָן? וְחֲרִי בְּאַרְנֵי,
שְׁכַתּוּב הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּרְר לְהֵם
לְמִמְנֵי הַמְּנַגִּים עַל שְׂאֵר הָאֲמוּת, וְאַתָּם
מַה כְּתוּב? כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב כָּבֵד

בְּנֶשֶׁךְ יַעִיר קִנּוּ. (דברים לב) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא
 אֲשַׁבְּחָנָא מָאן דְּחָיִים עַל בְּנוֹי, כְּהֵאֵי
 נִשְׁרָא. וְעַל דָּא תִּנְיָנָן, כְּתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיֵה אֵל
 הַיְמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוּר מִהַשְּׂמַאל. נֶשֶׁךְ בָּאֵן
 דְּוִכְתִּיָּה. בְּאַתָּר דִּיעֲקֹב קָאִים. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי
 ל) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁךְ בַּשָּׁמַיִם. בְּהָהוּא אַתָּר מִמָּש. מָאִי
 טַעְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ רַחֲמֵי עַל בְּנוֹי, וְדִינָא לְגַבֵּי
 אֲתֵרְגִּין. כִּד קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, דְּכִּר לְבְנוֹי כְּנֶשֶׁךְ דָּא.

מַה כְּתִיב יי' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוּ אֵל נִכְר. הוּא
 בְּלַחֲדוּדוֹ, דְכְּתִיב, (שמות יג) וַיִּיְהִי הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם וְגו'.
 וְאִין עֲמוּ אֵל נִכְר, דְּלֹא דְכִּר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לֹא
 מְלֹאכְא, וְלֹא מְמַנָּא אַחְרָא, דְּאִיעוּן אֶקְרוּן אֵל נִכְר.
 וְדָא הוּא דְאָמַר מֹשֶׁה, (שמות לג) אִם אֵין פְּנִידָה הוֹלְכִים
 אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, יי' בְּדָד יִנְחֵנוּ.

לשון הקודש

מַעֲמוּ? מַשּׁוּם שְׂהוּא מְרַחֵם עַל בְּנוֹי,
 וּבְדִין עִם אַחְרִים. כִּד הַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא
 מְנַהֵיג אֶת בְּנוֹי כְּנֶשֶׁךְ זֶה.

מַה כְּתוּב? ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוּ אֵל
 נִכְר. הוּא בְּלַבְדוּ, שְׁכַתוּב (שמות יג) וְה' הַלֵּךְ
 לְפָנֵיהֶם וְגו'. וְאִין עֲמוּ אֵל נִכְר, שְׁלֹא
 הִנְהִיג לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל לֹא מְלֹאךָ, וְלֹא
 מְמַנָּה אַחַר, שְׂהֵם נִקְרְאִים אֵל נִכְר. וְזֶהוּ
 שְׂאָמַר מֹשֶׁה, (שמות לג) אִם אֵין פְּנִידָה

נִכְרָד מִהֶם וּמְנַהֵיג אוֹתָם בְּרַחֲמִים. זֶהוּ
 שְׁכַתוּב (דברים לב) כְּנֶשֶׁךְ יַעִיר קִנּוּ וְגו'.

כְּנֶשֶׁךְ יַעִיר קִנּוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא
 מַצְאָנוּ מִי שְׂמַרְחֵם עַל בְּנוֹי כְּנֶשֶׁךְ הַזֶּה.
 וְעַל זֶה לְמַדְנָה, כְּתוּב (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיֵה
 אֵל הַיְמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוּר
 מִהַשְּׂמַאל. הַנֶּשֶׁךְ, הֵיכָן מְקוּמוֹ? בְּמָקוֹם
 שְׂיַעֲקֹב עוֹמֵד. זֶהוּ שְׁכַתוּב (משלי ל) דֶּרֶךְ
 הַנֶּשֶׁךְ בַּשָּׁמַיִם. בְּאוֹתוֹ מְקוּם מִמָּש. מַה

הוא בלְחֹדוֹי, וְאִין עֲמוּ אֵל נִכְר.

זָבָאָה חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא דְּבַר
עֲמָהוֹן, (בְּיִשְׂרָאֵל) חָכְי עֲלֵיהוּ כְּתִיב, (תהלים קלה) כִּי
יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסֻגְלָתוֹ, וְכְתִיב, (שמואל א יב) כִּי
לֹא יִטֵּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ וְגו'. מָאי טַעְמָא לֹא יִטֵּשׁ ה'
אֶת עַמּוֹ. בְּעֵבֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, בְּגִין דְּהֵאֵי בְּהֵאֵי
אֶתְדַבֵּק. וְעַל דָּא לֹא יִשְׁבּוּק לוֹן קְדֻשָּׁא בְּרִידָה הוּא,
דְּבְכַל אַתְר דְּאִינוּן שְׂרִיין, קְדֻשָּׁא בְּרִידָה הוּא עֲמָהוֹן
בְּמָה דְּאוּקִימָנָא.

לוֹ חֲכָמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת. (דברים לב) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל
הַיְי קְרָאֵי דְהֶכָּא, תּוֹכְחֵי אִינוּן, דְּאוֹכַח לְהוּ מוֹשֶׁה
לְיִשְׂרָאֵל, בַּר הַהוּא שְׁמָא קְדִישָׁא, דְּגַלִּי בְּשִׁירוּתָא
דְּמַלּוּי. אָמַר רַבִּי אַבְּא, וְאַפִּילוּ מַה דְּאוֹכַח לְיִשְׂרָאֵל,
בְּכָלְלָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא הוּא, דְּלִית מְלָה בְּאוּרִייתָא

לשון הקודש

בְּזֶה נִדְבַק, וְעַל זֶה לֹא יַעֲזֹב אוֹתָם הַקְּדוּשׁ
בְּרִידָה הוּא. אֲשֶׁכְּכַל מְקוֹם שְׁהֵם נִמְצְאוּם,
הַקְּדוּשׁ בְּרִידָה הוּא עֲמָהֶם, כְּמוֹ שְׁבַאֲרֵנוּ.
לוֹ חֲכָמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת (דברים לב). אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, כָּל אֵלוּ הַפְּסוּקִים שְׁבָאֵן תּוֹכְחוֹת
הֵם שְׁהוֹכִיחַ אוֹתָם מוֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, חוּץ
מֵאוֹתוֹ שֵׁם קְדוּשׁ שְׁגִלָּה בְּתַחֲלַת דְּבָרָיו.
אָמַר רַבִּי אַבְּא, וְאַפִּילוּ מַה שְׁהוֹכִיחַ
לְיִשְׂרָאֵל הוּא בְּכָלְלָא הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, שְׂאִין

הַלְבָּיִם אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב הוּ
בְּדָר יִנְחֵנוּ. הוּא בְּלִבְדוּ, וְאִין עֲמוּ אֵל
נִכְר.

אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שַׁל יִשְׂרָאֵל שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרִידָה
הוּא מִתְנַהֵג אִתָּם (בְּיִשְׂרָאֵל) כְּדָ, עֲלֵיהֶם
כְּתוּב (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה
יִשְׂרָאֵל לְסֻגְלָתוֹ, וְכְתוּב (שמואל א יב) כִּי לֹא
יִטֵּשׁ ה' עַמּוֹ וְגו'. מַה הַטַּעַם לֹא יִטֵּשׁ ה'
אֶת עַמּוֹ? בְּעֵבֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, מִשּׁוּם שְׁזֶה

וְנָפִיק מִכָּלֵל דְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. דְּאִזְרִיתָא כֻּלָּא שְׁמָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אִינוּן.

וְהִנֵּי קָרְאִי יְדִיעָאן אִינוּן. אֲבָל בְּגִין דְּשֵׁמָא (דף רצ"ט ע"א)
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא רָשִׁים בְּהֵאִי פְּרֻשָׁתָא,
אֲצַמְרִיכְנָא עַד הַשְׁתָּא. וְהָכָא הָא כְּתִיב, לֹו חֲכְמוֹ
יִשְׁכִּילוּ זֹאת, זֹאת וְדָאִי, וְהָא בְּכַמְהָ אֶתְרֵי אִזְקִימְנָא
הֵאִי, דָּאִי יִשְׂרָאֵל יִנְדְּעוֹן הֵאִי, אִיךָ זֹאת אֶחֱידָא
בְּדִיעוּי לְאֶתְפְּרָעָא מִן חֵיבָא, יְבִיעוּ לְאֶתְרֵיתֶם,
וְיִסְתְּמְרוּ לְמַהוּי בְּהָ. כְּמָה דְּכְתִיב, (איוב כ) וְאֶרְץ
מִתְקוּמְמָה לֹו.

דְּבָר אַחַר לֹו חֲכְמוֹ יִשְׁכִּילוּ זֹאת. דְּאִתְּהִי מִתְקַשְׂרָא
בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, כִּד נְטָרִין פְּקוּדֵי אִזְרִיתָא,
וְיִתְבִּין עִמָּה בְּשָׁלָם, יִנְדְּעוֹן דְּסִייעָתָא דְּהֵאִי זֹאת
עִמָּהוֹן, לְאֶתְפְּרָעָא מִשְׁנֵאִיהוֹן. וְיִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן זְעִירִין
בִּיעֵי עִמְמֵא, יִנְדְּעוֹן, אִיכָה יְרֵדוּף אַחַד אֶלְף וּשְׁנַיִם

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

שָׂאֵם יִשְׂרָאֵל יְדַעוּ אֵת זֶה אִיךָ זֹאת
אֶחָזֶה בְּדִיעֵינָה לְהַפְרַע מִן הַרְשָׁעִים –
יְבִיעוּ לְאֶתְרֵיתֶם, וְיִסְתְּמְרוּ לְהִיּוֹת בְּהָ,
כְּמוֹ שְׁכַתוּב (איוב כ) וְאֶרְץ מִתְקוּמְמָה לֹו.
דְּבָר אַחַר לֹו חֲכְמוֹ יִשְׁכִּילוּ זֹאת – שְׁהִיא
קְשׁוּרָה בְּהֵם בְּיִשְׂרָאֵל. כַּאֲשֶׁר שׁוּמְרִים
מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְיוֹשְׁבִים עִמָּה בְּשָׁלוֹם,
יְדַעוּ שְׁעוּרָה שֶׁל זֹאת הוּא עִמָּהֶם, לְהַפְרַע

דְּבָר בַּתּוֹרָה שְׁיוּעָא מִכָּלֵל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ,
שְׁהַתּוֹרָה כְּלָה שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הֵם.

וְאֵלֹו הַפְּסוּקִים יְדוּעִים הֵם. אֲבָל מִשׁוּם
שְׁשֵׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָשׁוּם
בְּפֻרְשָׁה זֹו, הִיטִי אֶרְיָךְ עַד עֵתָה. וְכֵאֵן
הִרִי כְּתוּב, לֹו חֲכְמוֹ יִשְׁכִּילוּ זֹאת, זֹאת
וְדָאִי. וְהִרִי בְּכַמְהָ מְקוּמוֹת בְּאֶרְנֵי זֹאת,

יָנִיסוּ רַבָּבָה. וּמֵאֵן גָּרִים לָהּ. הֲאִי זֹאת, דִּהְוָה בְּהוּ
בְּשָׁלָם, כִּד עֲבָדִין פְּקוּדֵי אֹרֵייתָא. וְלַעֲלָמִין לָא
אֲתַעֲדֵי מִנֵּייהוּ, לְמַעַבְדַּ לָּהּ נִיקְמִין.

אם לא פי צורם מְכָרָם וַיֵּי' הַסְּגִירָם. (דברים לב) **מָאִי**
טַעמָא פִּי צוּרָם מְכָרָם. בְּגִין צוּר יִלְדָּךְ תִּשְׁנִי,
דִּתְקוּבִין לָא שָׂרְאן כִּדְקָא יָאוֹת בְּאַתְרֵיהוּ. **אם לא**
פִּי צוּרָם מְכָרָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה דָּא אֲבָרְהָם, כִּמְה
דְּאֹקִימָנָא, דְּאָמַר אֲבָרְהָם יִתְחַיִּיבוּן יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא,
וְלֹא יִיעֲלוּן בְּגִיחָנָם דִּתְרִין אֵלִין גִּלּוּתָא וְגִיחָנָם, לָא
יִסְבְּלוּן יִשְׂרָאֵל. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲסַתְכֶם עַל יְדוּי,
דְּכָל זְמַנָּא דִּי יִחֻבּוּן יִשְׂרָאֵל, יִפְלוּן בְּגִלּוּתָא,
וְיִשְׁתַּעֲבְדוּן בְּהוּ שְׁנֵאִיהוּן. וּבְגִין כֶּךָ, צוּרָם מְכָרָם
וְדָאִי, וַיֵּי' הַסְּגִירָם, וְאֲסַתְכֶם עַל יְדוּי.

לשון הקודש

מְכָרָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה אֲבָרְהָם, כִּמּוֹ
שֶׁבְּאַרְנֹן, שֶׁאָמַר אֲבָרְהָם, יִתְחַיִּיבוּ
יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּת וְלֹא יִכְנָסוּ בְּגִיחָנָם, שֶׁשְׁנֵי
אֵלוֹ – גִּלּוּת וְגִיחָנָם – לֹא יִסְבְּלוּ יִשְׂרָאֵל.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִסְכִּים עַל יְדוּי, שֶׁכָּל
זְמַן שֶׁיִּתְחַיִּיבוּ יִשְׂרָאֵל, יִפְלוּ לְגִלּוּת
וְיִשְׁתַּעֲבְדוּ בְּהֵם שְׁנֵאִיהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה
צוּרָם מְכָרָם, וְדָאִי, וְהֵי הַסְּגִירָם, וְהִסְכִּים
עַל יְדוּי.

מִשּׁוֹנְאִיהֶם. וְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מַעֲשִׂים בֵּין
הָאֲמוֹת, יִדְעוּ אִיכָּה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלֶף
וּשְׁנַיִם יָנִיסוּ רַבָּבָה. וּמִי גָרַם לָהֶם? הַזֹּאת
הִזוּ שְׁהִיתָה בִּינֵיהֶם בְּשָׁלוֹם כְּאִשְׁר
עוֹשִׂים מִצּוֹת הַתּוֹרָה, וְלַעֲוֹלָמִים לֹא זָזָה
מֵהֶם לַעֲשׂוֹת לָהֶם נְקָמוֹת.

אם לא פי צורם מְכָרָם וְהֵי הַסְּגִירָם (דברים
לב) מָה הַטַּעַם פִּי צוּרָם מְכָרָם? מִשּׁוּם
שֶׁצוּר יִלְדָּךְ תִּשְׁנִי, שֶׁהִתְקוּבִים לֹא נִמְצְאוּ
כִּמּוֹ שֶׁצְרִיד בְּמִקּוּמָם. אִם לֹא פִּי צוּרָם

תִּנְיָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאי טַעְמָא אוֹכַח לְהוּ
 מִשָּׁה בְּהַאי שִׁירָה תְּכִי, בְּגִין דְּאִינְהוּ זְמוּיִין
 לְמִיעַל לְאַרְעָא, וְלְמִשְׁרֵי בִינְיִיחוּ שְׂכִינְתָא, וּבְגִין כְּדִ
 אוֹכַח לְהוּ עַל הַאי.

רַבִּי יַעֲזֶק אָמַר, בְּתַרֵּי אַתְרֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמוּין
 לְאוֹכַחָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְחֲדָאן אוֹמוֹת הָעוֹלָם.
 תַּד דְּכַתִּיב, (הושע יב) וְרִיב לִי יְיָ עִם יְהוּדָה וְלִפְקוֹד עַל
 יַעֲקֹב בְּדַרְכָּיו וְגו'. שְׁמַעִין אוֹמוֹת הָעוֹלָם חֲדָאן,
 אַמְרֵי, הַשְׁתָּא יִשְׁתַּצוּן מִעֲלָמָא, כִּד חֲמֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא דְּאִינוּן חֲדָאן, מַה כְּתִיב בְּתַרֵּיהּ. בְּפִטְן עֲקֹב אֶת
 אָחִיו וְגו'. כִּד שְׁמַעִין, אַמְרִין, דָּא הוּא תְּשׁוּבָה.

לְאַתְתָּא דְּהוּהָ לָּהּ קַטְטָה בְּבָרָה, אִזְלַת לְמַקְבִּיל
 עָלֶיהָ דִּינָא, חֲמַאת לְדִינָא דָּאִין נַפְשִׁין.
 מִנְיִתּוּ לְאַלְקָא, לְעֲלָבָא, לְאוֹקְדָא, אָמְרָה וַיִּי מַה

לשון הקודש

יעֲקֹב בְּדַרְכָּיו וְגו'. שְׁמַעוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם,
 שְׁמַחוּ. אַמְרוּ, עֲתָה יִפְרְתוּ מִדְּעוֹלָם.
 כַּאֲשֶׁר רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁחַם
 שְׂמַחִים, מַה פְּתוּב אַחֲרָיו? בְּפִטְן עֲקֹב
 אֶת אָחִיו וְגו'. כַּאֲשֶׁר שׁוֹמְעִים, אוֹמְרִים,
 זוּ הוּא תְּשׁוּבָה.

מִשָּׁל לְאַשָּׁה שֶׁהִיְתָה לָּהּ קַטְטָה בְּבָנָה,
 הִלְכָה לְתַבַּע עָלָיו דִּין. רָאָתָה לְדִין שְׂדֵן
 דִּינֵי נַפְשׁוֹת – חִלְקָם לְמַלְקוֹת, לְתַלְיָהּ,

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה תַּטְעַם
 שְׁהוֹכִיחַ לָהֶם מִשָּׁה בְּשִׁירָה הַזֹּו כְּדִ?
 מִשׁוּם שְׁחַם מְזַמְנִים לְהַכְנִס לְאַרְצָן
 וְלְהַשְׁרוֹת עָלֵיהֶם שְׂכִינְתָה, וּמִשׁוּם זֶה
 הוֹכִיחַ אוֹתָם עַל כְּדִ.

רַבִּי יַעֲזֶק אָמַר, בְּשַׁנֵּי מְקוֹמוֹת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הָיָה מְזַמֵּן לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל,
 וְשְׂמַחוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם. אַחַד – שְׂכַתוּב
 (הושע יב) וְרִיב לְהוּ עִם יְהוּדָה וְלִפְקוֹד עַל

אֶעֱבִיד מִן בְּרָא. כִּד סִיִּים דִּינָא, אָמַר לְהֵיבֵי אִינְתוּ,
אִימָא, מַה אֶעֱבִיד לָךְ בְּרִיךְ, אָמְרָה קוֹבְלָנִי, עב"מ.

יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבְתַהוּ, (דברים לב) וְדָאֵי לְבַתָּר
עָבֵד לְכָל אֵינּוֹן קְלִיפִין, דִּיהוֹן בְּלָהוּ
מִשְׁתַּעֲבָדִין לֵיהּ. עַד הָכָא הָוָה כְּתִיב בְּהָוָה
סְבָרָא, דְקָרְטָנָא אִסְיָא לְבַתָּר הָוָה רָשִׁים בְּתַאי
קָרָא, כָּל נְטוּרָא דְאֶצְטְרִיךְ אִסְיָא חֲפִים לְמַעַבְד
לְמַרְעֵ דְשָׁכִיב בְּבִי מַרְעִיָה, בִּי אִסִּירִי דְמִלְכָא,
לְמַפְלַח לְמֵאֲרִי עֲלֵמָא.

דְּכִד אֲזִיל אִסְיָא חֲפִים לְגַבִּיָה, יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר
וּבְתַהוּ יֵלֵל יִשְׁמֹן, מַרְעִין דְּשִׁרְיִין עָלֵיהּ, אִשְׁפַּח
לֵיהּ בְּאִסִּירוֹ דְּמִלְכָא. אִי תִימָא הוּאִיל וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא (ס"א פְּקִיד) יִפְקוּד לְתַפְשָׁא לֵיהּ, דְּלֵא יִשְׁתַּדַּל בַּר
נֶשֶׁ אֶבְתַּרִּיהּ. לָאוּ הָכֵי, דְּהָא דָּוִד אָמַר, (תהלים מא) אֲשִׁרִי

לשון הקודש

שֶׁנֶּצְרֵךְ רּוּפָא חֲכָם לַעֲשׂוֹת לְחוּלָה
שְׂשׁוּכְב בְּבֵית חֲלִיו, בֵּית אִסִּירִי הַפְּלֶךְ –
לַעֲבֵד לְאֲדוֹן הָעוֹלָם!

שֶׁפֶּאֲשֵׁר הוּלֶךְ רּוּפָא חֲכָם אֲצֵלוּ,
יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבְתַהוּ יֵלֵל יִשְׁמֹן,
מַחֲלוֹת הַשּׁוּרוֹת עָלָיו. מוּצָא אוֹתוֹ
בְּמֵאֶסֶר הַפְּלֶךְ. אִם תֹּאמַר, הוּאִיל
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (פּוֹקֵד) יִפְקֹד לְתַפְס
אוֹתוֹ, שְׁלֵא יִשְׁתַּדַּל אָדָם אַחֲרָיו – לֵא

לְשִׁרְפָה. אָמְרָה: אוֹי, מַה אֶעֱשֶׂה מִן הַבֵּן?
כְּאִשֶׁר סִיִּים הֲדִין, אָמַר לְאוֹתָהּ אִשָּׁה:
אִמָּא, מַה עֲשֶׂה לָךְ בְּנֵךְ? אָמְרָה,
מִתְלוֹנְנֶת, עב"מ.

יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבְתַהוּ וְדָאֵי
לְבִסּוּף עֲשֶׂה לְכָל אוֹתָן קְלִפּוֹת שְׂיֵהִיו
כְּלָן מִשְׁתַּעֲבָדוֹת לוֹ. עַד כָּאֵן הָיָה כְּתוּב
בְּאוֹתוֹ סֵפֶר שֶׁל קָרְטָנָא הַרּוּפָא. לְבִסּוּף
הָיָה רָשׁוּם בְּזַה הַפְּסוּקָה, כָּל שְׁמִירָה

מִשְׁכִּיל אֶל דָּל וְגו', דָּל הֵהוּא דְשָׁכִיב בְּבֵי מַרְעִיָּה.
וְאִי אִסְיָא תַּפִּים הוּא, קְדָשָׁא בְּרִידָּה הוּא יְהִיב לִיה
בְּרַבָּאן, לְהֵהוּא דִישְׁתַּדֵּל בֵּיה.

וְהֵהוּא אִסְיָא, יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְצָא מְדַבְּרָא, בְּבֵי מַרְעִיָּה
שָׁכִיב. וּבְתַהוּ יֵלִיל יְשִׁימוֹן, דְּאֵינּוֹן מַרְעִין
דְּחִקִּין לִיה. מָאִי אֲצַטְרִידָּה לִיה לְמַעְפְּדָא. יְסוּבְּבָנְהוּ
יְסוּבְּב סְבוּתָא, וַיִּיתֵי עֲלוּתָא, בְּגִין דְּיִמְנַע מִנִּיה אֵינּוֹן
מַלִּין דְּנִזְקִין לִיה. יִקִּיז לִיה, וַיִּפִּיק מִנִּיה דְּמָא בִישָׂא.
יְבוּנְנָהוּ יְסַתְּפַל וַיִּבִין הֵהוּא מַרְעָא מְפָה תְּוִי, וַיְסַתְּפַל
בְּגִין דְּלֹא יִתְרַבִּי עֲלוֹי, וַיִּמְאָדָּה לִיה. לְבַתָּר יִצְרְנָהוּ
כְּאִישׁוֹן עֵינּוּ, בְּגִין דִּיהֵא נְטִיר כְּדָקָא יָאוּת, בְּאֵינּוֹן
מִשְׁקִי, בְּאֵינּוֹן אִסְוֹתָא דְּאֲצַטְרִיכוּ לִיה, וְלֹא יִטְעִי (ס"א
מִיִּנְיָהוּ) בִּינְיָהוּ. דְּאֶלְמָלִי יִטְעִי, אֶפִּילוּ בְּמַלְהָא תַּד,
קְדָשָׁא בְּרִידָּה הוּא חָשִׁיב עַל הֵהוּא אִסְיָא, כְּאֵלוּ שְׁפִידָּה
דְּמָא וְקַמְלִיָּה.

לשון הקודש

לעשות? יסובבנהו - יסובב סבות ויביא
עלות כדי שימנע ממנו אותם דברים
שמזיקים לו. יקיוז לו, ויוציא ממנו דם רע.
יבוננהו - יסתפל ויבין אותו חולה ממה
היה, ויסתפל כדי שלא יכבד עליו וימעט
אותו. לבסוף - יצרנהו כאישון עינו, כדי
שיהיה שמור כמו שצריך באותם
משקים, באותן רפואות שצריכות לו,

כך, שהרי אמר דוד, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי
מִשְׁכִּיל אֶל דָּל וְגו'. דל הוא אותו ששוכב
בבית חליו. ואם רופא חכם הוא, הקדוש
ברוך הוא נותן לו ברכות לאותו
שישתדל בו.

ואותו רופא, ימצאהו בארץ מדבר,
בבית חליו שוכב. ובתהו ילל ישמן,
שאותן מחלות מצרות לו. מה צריך לו

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּעִי, דְּאָף עַל גַּב דְּהֵהוּא
 בַּר נֶשׁ אִיהוּ בְּבִי אֲסִירִי דְּמִלְכָּא, וְאִיהוּ אֲסִיר
 בְּבִי אֲסִירִי, דִּישְׁתַּדַּל בַּר נֶשׁ עָלֵיהּ, וְיִסְיַע לִיה
 לְאַפְקָא לִיה מִבֵּי אֲסִירִי. וְהָהּ אָמַר הָכִי. קְדֻשָּׁא
 בְּרִידָא הוּא דִּן דִּינִין דְּבְנֵי עֲלָמָא לְעִילָא, הֵן לַמּוֹת הֵן
 (דף רצ"ט ע"ב) לְשָׂרוּשֵׁי, הֵן לְעִקּוֹר, הֵן לְעֵנוּשׁ נְכֻסִין,
 וְלְאַסוּרִין. מָאן דְּאֶתְחַזֵּי לְעֵנוּשׁ נְכֻסִין, נָפַל בְּבִי
 מַרְעִיָּה, וְלֹא יתְּסִי, עַד דִּיתֵן כָּל מַה דְּאֶתְגַּזֵּר עָלֵיהּ.
 כִּיּוֹן דְּאֶתְעַנֵּשׁ בְּמֻמוֹנִיָּה, וְיִהִיב כָּל מַה דְּאֶתְגַּזֵּר עָלֵיהּ,
 אֶתְסִי, וְנִפְק מִבֵּי אֲסִירִי. וְעַל דָּא אֶצְטְרִיד לְאַשְׁתַּדַּלָּא
 עָלֵיהּ דִּיתֵן עוֹנְשֵׁיהּ וְיַפּוּק.

מָאן דִּיתְחַזֵּי לְשָׂרוּשֵׁי, יתְּפָסוֹן לִיה, וְיִהְיֵי לִיה בְּבִי
 אֲסִירִי, עַד דִּישְׁתַּרְשׁ מִכְּלָא. וְלִזְמַנִּין דִּישְׁתַּרְשׁ
 מִשְׂיָיְפִי, אוּ מִתַּד מַנְיָהּ, וְלִבְתַּר יִפְקוֹן לִיה מִבֵּי

לְשׁוֹן הַקּוּדֻשׁ

לְמַעְלָה, הֵן לַמּוֹת, הֵן לְשָׂרוּשׁ, הֵן לְעִקּוֹר,
 הֵן לְעֵנוּשׁ בְּנְכֻסִין, וְלְאַסוּר אֹתוֹ. מִי
 שְׁנַרְאָה לְעֵנוּשׁ נְכֻסִים, נָפַל בְּבֵית חַלְיוֹ,
 וְלֹא יתְרַפָּא עַד שִׁיתֵן כָּל מַה שְׁנַגְזֵר עָלָיו.
 כִּיּוֹן שְׁנַעְנֵשׁ בְּמֻמוֹנֵי וְנֹתֵן כָּל מַה שְׁנַגְזֵר
 עָלָיו, יתְרַפָּא, וְיוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִים. וְעַל
 זֶה צְרִידָא לְהִתְעַסֵּק עִמּוֹ שִׁיתֵן עֵנְשׁוֹ וְיוֹצֵא.
 מִי שְׂרָאוּי לְשָׂרוּשׁ, יתְּפָסוֹן אֹתוֹ, וְיִתְּנוּ
 אֹתוֹ בְּבֵית הָאֲסוּרִים עַד שִׁישְׁתַּרְשׁ

וְלֹא יטַעֵה (מַהֵם) בִּינֵיהֶן. שְׂאֵם יטַעֵה אֶפְלוּ
 בְּדָבָר אַחַד, הַקּוּדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹשֵׁב עַל
 אֹתוֹ רֹפֵא כְּאֵלוֹ שְׂפָךְ דְּמַיִם וְהִרְגוּ.
 מִשׁוּם שֶׁהַקּוּדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא רֹצֵה, שְׂאֵף
 עַל גַּב שְׂאֹתוֹ אָדָם הוּא בְּבֵית אֲסִירִי
 הַמְּלַךְ וְהוּא אֲסוּר בְּבֵית הָאֲסוּרִים,
 שִׁישְׁתַּדַּל אָדָם עָלָיו וְנַעֲזֵר לוֹ לְהוֹצִיאוֹ
 מִבֵּית הָאֲסוּרִים. וְהָהּ אָמַר כְּהֵן: הַקּוּדֻשׁ
 בְּרוּךְ הוּא דִּן דִּינִים שֶׁל בְּנֵי הָעוֹלָם

אֲסִירִי. מָאן דִּיתְחַזִּי לְמִנּוּת, הָכִי הוּא, דְּאִילוּ יִתֵּן כָּל
כּוּפְרָא, וְכָל מְמוּנָא דְעֵלְמָא לָא יִשְׁתְּזִיב.

וְעַל דָּא אֶצְטְרִיךְ לְאַסְיָא חַפִּים, לְאַשְׁתַּדְּלָא עֲלֵיהּ,
אִי יָכִיל לְמִיּהָב לִיה אַסְנוּתָא מִן גּוּפָא, יָאוּת.
וְאִי לָאו, יִתֵּן לִיה אַסְנוּתָא לְנִשְׁמַתִּיה, וְיִשְׁתַּדֵּל עַל
אַסְנוּתָא דְנִשְׁמַתִּיה. וְדָא הוּא אַסְיָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא יִשְׁתַּדֵּל עֲלֵיהּ בְּהֵאֵי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד הַשְּׁתָּא לָא שְׁמַעְנָא מֵאַסְיָא
דָּא, וּמִסְפָּרָא דָּא. בַּר מְזֻמְנָא חָדָא, דְּאָמַר לִי
טִייעָא חָדָא, דְּשָׁמַע לְאַבּוּי, דְּאַסְיָא חַד הָוָה בְּיוֹמוּי,
דְּכַד הָוָה מְסַתְּפַל בְּפַר נֶשׁ, כַּד אִיהוּ בְּבִי מְרַעִיָה,
הָוָה אָמַר, דָּא חֵי וְדָא מַת. וַהּוּוּ אָמְרִין עֲלֵיהּ דְּהוּא
זְבָאָה קְשׁוּמָא, דְּחִיל חַטָּאָה. וְכָל מַה דְּלָא יָכִיל
לְמַדְבַּק מַה דְּאַצְטְרִיךְ, אִיהוּ הָוָה קָנִי, וְיִתֵּיב מְדִילִיה.

לשון הקודש

רופא שהקדוש ברוך הוא ישתדל עליו
בעולם הזה ובעולם הבא.

אמר רבי אלעזר, עד עתה לא שמעתי
מרופא זה ומספר זה, חוץ מפעם אחת
שאמר לי סוחר אחד, ששמע לאביו
שרופא אחד היה בגמיו, שבאשר היה
מסתפל בגן אדם באשר הוא בבית
חליו, היה אומר, זה חי וזה מת. והיו
אומרים עליו שהוא צדיק אמת, ירא

מהכל. ולפעמים משתדש באיבריו או
מאחד מהם, ולבסוף יוציאו אותו מבית
האסורים. מי שראוי למות – כך הוא,
שאלו יתן כל הכפר וכל ממון שבעולם,
לא ינצל.

ועל זה צריך לרופא חכם שיעסק
ברפואתו. אם יכול לתת לו רפואה מן
הגוף – מוטב, ואם לא – יתן לו רפואה
לנשמתו, וישתדל ברפואת נשמתו. וזהו

בַּנְהוּוֹ אֲמָרִין, דְּלִית חַפִּים בְּעֵלְמָא בְּגִינִיה. וּבְעֵלְוֹתִיה
 תְּהוּ עֶבֶד וַתִּיר מִמָּה דְתְהוּ עֶבֶד בִּידוּי. וּבְדָדְמִי לָן,
 דָּא תְהוּ תְהוּא אֲסִיא.

אָמַר תְּהוּא טִייעָא, וְדָאי סְפָרָא דִילִיה בִּידִי אִיהוּ,
 דְקָא יִרִיתָנָא מֵאֲבִי אָבָא, וְכָל מְלוּי דְתְהוּא
 סְפָרָא, בְּלָהוּ אֲתִיִּסְדוּן עַל רָזִין דְּאֲזִרִייתָא, וְרָזִין
 סְתִימִין אֲשַׁפְתָּנָא בֵּיתָא, וּמְלִין דְּאֲסִנְוֹתָא סְגִיאִין,
 דְּאִיהוּ אָמַר דְּלָא יָאוּת לְמַפְעֵל לִזְוִן, בַּר (א) אִיהוּ
 דְחִיל חֲטָאָה.

וְאִינּוֹן מִמָּה דְתְהוּ עֶבֶד בְּלָעָם, דְּתְהוּ לְחִישׁ לְחִישִׁין
 עַל מְרָע, וְתְהוּ אָמַר בְּפּוֹמּוּי וְאֲתִסִּי מִיַּד.
 וּבְלָהוּ בְרִיר לִזְוִן בְּתְהוּא סְפָרָא. וְאָמַר, דָּא אֲסוּר, וְדָא
 מוֹתֵר לְמֵאן דְּדְחִיל חֲטָאָה. בְּגִין דְּמְרָעִין סְגִיאִין אָמַר,
 דְּתִלְיָא אֲסִנְוֹתָא דְלָהוֹן, בְּלְחִישׁוֹ דְפּוֹמָא. וְאִינּוֹן

לשון הקודש

התורה, וסודות נעלמים מצאתי בו
 ודברים של רפואה רבים, שהוא אמר
 שלא ראוי לעשות אותם חוץ (ex) הוא
 ירא חטא.

והם ממה שהיה עושה בלעם, שהיה
 לוחש לחשים על חולה, והיה אומר בפיו
 ומתראפא מיד. וכלם מקביר אותם באותו
 ספר. ואמר, זה אסור, וזה מתר למי
 שיירא חטא. משום שחלאים רבים אמר

חטא, וכל מה שלא יוכל להשיג מה
 שנגרר, הוא היה קונה ונותן משלו. והיו
 אומרים שאין חכם בעולם כמותו,
 ובתפלתו היה עושה יותר ממה שהיה
 עושה בידיו. ובמדמה לנו, זה היה אותו
 רופא.

אמר אותו סוחר, ודאי ספרו בדי הוא,
 שירשתי אותו מאבי אבא, וכל דבריו
 של אותו ספר, כלם מיסדים על סודות

מִסְטָרָא דְנִחְשׁ, וּמְנַהֵן מִסְטָרָא דְקָסָם. וְכֹל אֵינֹן
 דְאָסוּר לֹאמַר בְּפּוּמָא, וְאָסוּר לְמַעְבַּד בְּעוֹבְדָא, הָוָה
 אָמַר. עַד דְאִשְׁכַּחְנָא עַל מַרְעִין יְדִיעָאן דְאֶזְטְרִיד
 לֹאמַר בְּךָ. וְלִנְדוּיֵי בְּנֵדוּי וּבְשַׁמְתָא, עַל הַהוּא מִרַע.
 וְאִיהוּ תְּוֹהָא סְגִי לְגַבְּן.

חֲדֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, וְחֲדוּ חֲבֵרֵיָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 אִי הַהוּא סְפָרָא הָוָה לְגַבְּן נְחָמִי מַה אִיהוּ
 אָמַר. אַנָּא אֲמַסֵּר בְּמַסִּירָה, עַל מְנַת לְאַחֲזָאָה
 לְבוּצִינָא קְדִישָׁא. וְתַנִּינָן, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַהוּא
 סְפָרָא הָוָה בִּידֵי תִרְיָסֵר יִרְחִי, וְאִשְׁכַּחְנָא בִּיה
 נְהוּרִין עֲלָאִין וְנִקִּירִין. פִּד מְטִינָא לְאֵינֹן רְזִין דְהוּוּ
 מִבְּלָעָם תְּוֹהָנָא.

יּוֹמָא חֵד לְחִישָׁנָא בְּאַתָּר חֵד, וְהוּוּ אֲתוּוֹן סְלָקוּן
 וְנַחְתָּן. עַד דְחֲמִינָא בְּחַלְמָא, וְאָמַר לִי, מַה

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַיִּינוּ רואים מה הוא אומר. אני אמסר
 בְּמַסִּירָה עַל מְנַת לְהִרְאוֹת לְמַנּוּרָה
 הַקְּדוּשָׁה. וְלְמַדְנֹג, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 אוֹתוֹ הַסֵּפֶר הָיָה בְּיַד שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ,
 וּמַצְאָתִי בּוֹ אורוֹת עֲלִיוֹנוֹת וְחֲשׂוּבִים.
 בְּאִשֶּׁר הִנְעַתִּי לְאוֹתָם סוּדוֹת שֶׁהָיוּ
 מִבְּלָעָם, תְּמַהֲתִי.

יום אחד לחשתי במקום אחד, והיו
 האותיות עולות ויורדות. עד שראיתי

שְׁתַּלְוִיָה רְפוּאָתָם בְּלְחִישַׁת הַפֶּה. וְאֵלּוּ
 מַצַּד הַנִּחְשׁ, וּמַהֵם מַצַּד שֶׁל קָסָם. וְכֹל
 אוֹתָם שְׁאָסוּר לֹאמַר בְּפֶה וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת
 בְּמַעֲשֵׂה הָיָה אֹמֵר. עַד שֶׁמַּצְאָתִי עַל
 חֲלָאִים יְדוּעִים שְׁצַרִּיד לֹאמַר בְּךָ, וְלִנְדוּת
 בְּנֵדוּי וּבְשַׁמְתָא עַל אוֹתוֹ חֲלִי, וְהוּא
 תְּמַהֲתָה גְדוּלָה אֶצְלִי.

שָׁמַח רַבִּי אֶלְעָזָר, וְשָׁמְחוּ הַחֲבֵרִים. אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם אוֹתוֹ סֵפֶר הָיָה אֶצְלָנִי,

לָךְ לְמִיַּעַל בְּתַחוּמָא דְלֵא דִילָךְ, וְלֵא אֲצִטְרִיךְ לָךְ.
 אֲתַעֲרָנָא, וְאַבְאִישׁ קַמָּאי, עַל רְזִין סְתִימִין דְּתוּוּ תַפְּסִין.
 שְׁדַרְנָא לְהַהוּא יוֹדָאי, וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה שְׁמִינָה,
 וַיְהִיבְנָא לִיה סִפְרָא.

וּבְרִזִין דְּבַלְעָם אֲשַׁבְּחָנָא, מֵאִינוּן שְׁמָהּן דְּמִלְאָכִין
 דְּשָׁדַר לִיה בְּלָק, וְלֵא הוּוּ מְסַתְּדָרֵן עַל
 תְּקוּנֵיהוּ בְּדָקָא יָאוּת. אֲבָל כַּמָּה זִינֵי אֲסוּוֹתָא
 אֲשַׁבְּחָנָא בֵּיה, דְּקָא מִתְּתַקְּנִי עַל תְּקוּנֵי אֲוִרֵיתָא,
 וְרִזִין סְתִימִין דִּילָהּ. וַחֲמִינָא דְאֵינוּן בְּתַסִּידוּתָא.
 וְצִלוּתִין וּבְעוּתִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִי תִימָא,
 דְּהוּא עֲבִיד אֲסוּוֹתָא בְּפִסּוּקֵי אֲוִרֵיתָא, אִו בְּרִזִין
 דְּאֲוִרֵיתָא. חֶסֶם וְשָׁלוֹם. אֲלֵא הָוָה אָמַר רְזִין
 דְּאֲוִרֵיתָא, וְעַל תַּהוּא רָזָא אֲפִיק רְזִין דְּאֲסוּוֹתָא, דְּלֵא
 חֲמִינָא כְּהַהוּא גּוּוּנָא לְעֵלְמִין. אֲמִינָא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא,
 דְּאַחֲפִים לְבָנֵי נִשְׂא מַחֲכַמְתָּא דְלַעִילָא.

לשון הקודש

היו מסתדרים על תקונם כמו שצריך.
 אבל כמה מיני רפואה מצאתי בו שהם
 מתקנים על תקוני התורה וסודות
 סתומים שלה. וראיתי שהם בתסידות,
 ותפלות ובקשות להקדוש ברוך הוא.
 ואם תאמר שהיה עושה רפואה בפסוקי
 התורה או בסודות התורה – חס ושלום.
 אלא היה אומר סודות התורה, ועל אות

בחלום ואמר לי, מה לך להפגם בתחום
 שאינו שלך ושאינו נצרך לך?
 התעוררתי ורע בעיני על סודות
 הסתומים שהיו שם. שלחתי לאותו
 יהודי, ורבי יוסי ברבי יהודה שמו,
 ונתתי לו את הספר.

ובסודות של בלעם מצאתי מאותם
 שמות של מלאכים ששלח לו בלק, ולא

וַיֵּאֱיָנוּן מִלֵּוֹן דְּבִלְעָם נְסִיבְנָא, וַחֲמִינָא בְּהוּ דְלֵא
 הָוָה בְּעֵלְמָא חֲכִים בְּחַרְשִׁין כְּגִינִיהַ.
 אֲמִינָא, בְּרִידְ רַחֲמָנָא דְבִטְל מֵעֵלְמָא חַרְשִׁין, דְלֵא
 יִטְעוּן בְּנֵי נְשָׂא מִבְּתַר דְּחִלְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִידְ הוּא
 יִתְבְּרַדְ וַיִּתְעַלָּה שְׁמוֹ אֲמֵן. (ע"ב).

בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.
 יְמִלּוּךְ יי' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.

לשון הקודש

סוד הוציא סודות של רפואה שלא
 ראייתי באפן זה לעולם. אמרתני, ברוך
 הרחמן שהחכים לבני אדם מהחכמה של
 מעלה.
 בכשופים כדגמתו. אמרתני, ברוך
 הרחמן שבטל מהעולם הכשופים, שלא
 יטעו בני אדם מאחר יראתו של הקדוש
 ברוך הוא יתברך ויתעלה שמו אמן.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.
 יְמִלּוּךְ ה' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.

וימאלו הדברים של בלעם לקחתני,
 וראיתי בהם שלא היה בעולם חכם

בְּרֵאשִׁית

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאן
מִשְׁמַע, דְּעִקְרָן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַנְי
נְטִיעָן, וְשִׁתִּיל לֹזַן. דְּכִתִּיב יְהִי.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֹר שְׁכַבְר הָיָה, תַּנּוּן. דְּכִתִּיב
וַיְהִי אֹר. וְהָיָה לָא כְּתִיב, אֶלָּא וַיְהִי.

כִּד אֶסְתַּבֵּל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאִינּוּן דְּרִין
דְּרִשְׁיָעִיא, דְּלָא יִתְחַזֵּן לְתַחֲוּא נְהוּרָא, גְּנִיז
לִיה. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב (איוב לח טו) וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים
אֹרָם. וְלִמָּאן גְּנִיז לִיה. לְצַדִּיקִיא דְּיֻקָּא, כְּמָא
דְּכִתִּיב (תהלים צו יא) אֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב
שְׂמַחָה. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר, הָדָא הוּא
דְּכִתִּיב (ישעיהו מא ב) מִי הֵעִיר מִמְּזֻרְחָ.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

פְּרִשְׁת בְּרֵאשִׁית

וּכְשֶׁהִמְתַּכַּל הַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָם
הַדּוֹרוֹת שֶׁל הַרְשָׁעִים שֶׁלֹּא רְאוּיִים
לְאוֹתוֹ הָאֹר, גְּנִיז אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (איוב
לח טו) וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אֹרָם, וְלִמִּי גְּנִיז
אוֹתוֹ? דְּיֻקָּא לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תהלים
צו יא) אֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמַחָה.
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר, זֶהוּ שְׁכַתּוּב (ישעיהו
מא ב) מִי הֵעִיר מִמְּזֻרְחָ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר (בראשית א א), אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאן מִשְׁמַע שְׁעִקְר הַקּוּדֶשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הַנְּטִיעוֹת הַלְלוּ וְשִׁתֵּל
אוֹתָן, שְׁכַתּוּב יְהִי.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הָאֹר שְׁכַבְר הָיָה
שְׁנִינּוּ. מִשְׁמַע שְׁכַתּוּב וַיְהִי אֹר. וְהָיָה לָא
כְּתוּב, אֶלָּא וַיְהִי.